

Les universitats, per una Democràcia Europea del Coneixement

En un moment en què les democràcies d'arreu el món es troben en un constant estat de turbulència, la ciutadania ens enfrontem a incerteses creixents. La complexitat cada cop més gran dels fenòmens socials, culturals, polítics i econòmics i l'acceleració tecnològica del nostre temps impulsen les societats cap a un futur cada cop més incert. Un futur on la democràcia entesa com a forma d'organitzar les nostres vides de manera lliure i equitativa està en risc.

En aquest escenari, és fonamental recordar que les democràcies ni van sorgir del no-res ni són irreversibles, i que, a més, requereixen d'un conjunt mínim de principis que ens vinculin i d'institucions capaces d'assegurar aquests principis.

Per això, més que mai, convé reivindicar la importància de les institucions que proporcionen els mitjans necessaris per fomentar i protegir les societats democràtiques. Aquestes institucions han de garantir un nivell raonable d'igualtat d'oportunitats, creixement econòmic sostenible i competitivitat, cura del medi ambient, justícia, seguretat, pluralitat política i respecte pels drets fonamentals, entre molts altres valors i principis.

Cap d'aquests valors no és garantit ni entès de manera unívoca. Requereixen, com a mínim, que els ciutadans s'impliquin activament en la seva defensa, així com espais i canals adequats perquè es pugui produir una deliberació pública que garanteixi que aquests valors es mantinguin actualitzats i s'ajustin a les transformacions socials de l'entorn.

Les universitats som institucions fonamentals en aquest sentit. No és estrany que les forces que amenacen la democràcia a diferents punts del planeta hagin començat a centrar els atacs en les universitats i les nostres comunitats d'estudiantat, personal tècnic, investigador o docent. La promoció del rigor, el respecte, la tolerància, el pensament crític, els valors cívics i, en definitiva, combatre la ignorància és l'acció oposada al populisme, la polarització, la radicalització i la mentida.

Cal recordar el paper fonamental que les universitats, a les darreres dècades, hem jugat i volem continuar jugant a Europa com a actors fonamentals davant els reptes socials, econòmics, polítics i culturals.

Davant les amenaces i riscos que comencen a albirar-se, aquest manifest reivindica la rellevància de les universitats per a la Democràcia Europea del Coneixement i la importància d'aquest model europeu en el joc de l'equilibri global. El manteniment de la pau, la promoció de la cooperació, la preocupació permanent pel futur i la profunda convicció democràtica són algunes de les característiques fonamentals d'un model europeu que té en les universitats un dels valedors més rellevants.

Els deu principis que reivindicuem a continuació són contribucions clares i innegociables que les universitats fem i tenim clar que continuarem fent a la Democràcia Europea del Coneixement:

1. Generació de Coneixement i Innovació

Les universitats som el motor de la recerca i la innovació a Europa, trencant fronteres del coneixement i obrint nous horitzons científics i tecnològics per tal de resoldre problemes complexos que afecten la societat. Aquest paper és essencial per afrontar els grans reptes socials, ambientals i econòmics del nostre temps.

2. Formació de Ciutadania i Capital Humà

Les universitats formem una ciutadania europea amb les habilitats, coneixements i competències necessaris per afrontar els reptes del segle XXI, impulsant el desenvolupament econòmic i social compartit. A la Unió Europea, la taxa d'ocupació dels graduats recents (20-34 anys) és del 83,5%, segons Eurostat. Les universitats som una eina clau per a la potència global dels països europeus.

3. Cohesió Social i Igualtat d'Oportunitats

Les universitats contribuïm a una societat europea més equitativa, garantint l'accés a l'educació superior per a tothom. Mitjançant beques i programes d'inclusió, contribuïm a reduir les desigualtats i promoure la mobilitat social. A través de l'accés a una formació de qualitat, les universitats generem oportunitats laborals i de desenvolupament personal, reforçant així la cohesió social.

4. Creixement Econòmic i Competitivitat

Les universitats som agents clau en el creixement econòmic de la Unió Europea, generant coneixement i formant professionals altament qualificats. A través de la investigació i la innovació, contribuïm al desenvolupament de sectors estratègics com la salut i la medicina personalitzada, les tecnologies de la informació o la transformació energètica. El nostre paper en la formació i la recerca és fonamental per garantir la competitivitat europea a nivell global.

5. Inclusió, Diversitat i Igualtat de Gènere

Les universitats som fonamentals per garantir la igualtat de gènere, la diversitat i la inclusió social. Garantint l'accés a l'educació superior per a tothom i, generant entorns inclusius i segurs, afavorim l'equitat i la igualtat d'oportunitats. Aquest compromís promou una societat més justa i cohesionada, on el talent de tothom es pot desenvolupar de manera equitativa en benefici del conjunt de la societat.

6. Desenvolupament Sostenible i Acció Climàtica

Fer front a l'emergència climàtica és crucial per garantir el benestar de les generacions futures i preservar els ecosistemes. Les universitats investiguem solucions innovadores per mitigar els efectes del canvi climàtic i promovem canvis cap a una economia verda. A més, som pioneres en la implementació de polítiques de reducció d'emissions i eficiència energètica.

7. Compromís amb la Comunitat i Responsabilitat Social

Les universitats tenim una responsabilitat social fonamental en la millora de les nostres comunitats locals. Col·laborant amb entitats públiques i privades, abordem els reptes socials i econòmics del nostre entorn. A través de projectes que milloren la qualitat de vida i combaten la desigualtat, generem un impacte positiu directe. Així, contribuïm a una societat més solidària i participativa.

8. Internacionalització i Xarxes de Coneixement

Les universitats actuem com a ponts entre Europa i la resta del món, promovent la col·laboració internacional i la mobilitat acadèmica. A través de xarxes de recerca i intercanvis globals, fomentem l'aprenentatge mutu i la transferència de coneixement. Aquestes xarxes ajuden a afrontar reptes globals, com ara el canvi climàtic o la salut pública, reforçant el lideratge científic europeu.

9. Democràcia i Pensament Crític

Les universitats som espais per a la reflexió crítica i el rigor científic, essencials per combatre la desinformació i la polarització. Mitjançant l'autonomia acadèmica, preservem la llibertat de pensament i el pluralisme, elements imprescindibles per a una veritable democràcia europea del coneixement. Oferim eines per analitzar, qüestionar i comprendre els reptes contemporanis, i així contribuïm a la formació d'una ciutadania activa i informada.

10. Impacte Cultural i Creatiu

Les universitats som agents principals de la cultura europea, promovent la diversitat i la creació artística arreu del territori. Fomentem el respecte pel patrimoni històric i cultural, impulsem la innovació i la creativitat. Gràcies a la nostra diversitat lingüística i als valors d'inclusió i tolerància que defensem, contribuïm a una societat europea més oberta. Això facilita l'intercanvi d'idees i el pensament crític per afrontar els reptes globals.